

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto VII. - Štev. 2

Gorica - 13. januarja 1955 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Sv. oče o trojnem sožitju

»Osservatore Romano« je v števili z dne 3/4 januarja priobčil božično poslanico, ki jo je papež Pij XII. naslovil na vernike in narode sveta. To poslanico, ki kaže narodom pot do pravega sožitja in miru, je napovedal sv. oče v svojem zadnjem božičnem voščilu. Iz te božične poslanice prinašamo na tem mestu nekaj glavnih misli.

Sv. oče omenja v začetku svoje poslanice željo po miru, ki jo je gojil že od prvega začetka svoje službe in ki je bila predmet njegovih opominov med vojnimi leti. Upali smo, pravi sv. oče, da bo po nehanju sovraštva in maščevanja nastopila kmalu doba složnosti. Prišlo pa je do tako zvane »hladne vojne«, ki nima nič ali prav malo skupnega s pravim mirom. Po tej »hladni vojni« je nastopil zadnje čase »hladni mir«, ki pomeni sicer majhen napredek na poti k pravemu miru, ki pa se ne strinja veliko s pristranostjo, odkritosrčnostjo in vednostjo, ki obdajajo jaslice božjega Zvečarja.

Hladni mir pomeni le navadno sobivanje raznih narodov, ki jih družijo le medsebojni strah in medsebojno varanje. To ni mir, ki ga je označil in želel božji Učnik in ki mora temeljiti na istih resnicah in ljubezni in ki ga imenuje sv. Pavel »mir božji«.

Po tem uvodu, ki smo ga podali le v glavnih obrisih, govori sv. oče o trojni koeksistenci, to je o trojnem sobivanju ali trojnem sožitju, ki vlada lahko med narodi. To trojno sožitje je »sožitje v strahu«, »sožitje v zmoti« in »sožitje v miru«.

Govorec o »sožitju v strahu« omenja sv. oče sedanje stanje v svetu, kjer ni pri vsem mirovanju orožja pravega miru, ampak le hladno zatiranje. V vsakem obeh nasprotujočih si taborov vlada strah pred gospodarsko in vojaško silo nasprotnega tabora in v obeh skupinah prevladuje zaskrbljenost zaradi katastrofalnih učinkov najnovejšega orožja.

Najbolj absurdna, najbolj nesmiselna stran tega stanja pa je v tem, da stavijo državniki, čeprav smatrajo vojno za največjo katastrofo, vse svoje zaupanje ravno v vojno, kot da bi bila to edina rešitev za obstoj njihovih narodov in edina urejevalka mednarodnih odnosov. Vendar se širi vedno bolj in bolj prepričanje, da se ni mogoče zadovoljiti s tem sožitjem, nad katerim vlada strah, in mnogo jih je že, ki razpravljajo o vprašanju miru in vojne v luči višje, krščanske odgovornosti pred Bogom in moralnim zakonom.

Absurden je torej nauk, ki je vladal zadnja desetletja v politiki, češ da je vojna le eno izmed dovoljenih sredstev, nekaka nujna, skoraj naravna posledica neozdravljivih nasprotij med dvema državama, ter da je vojna izven vsake moralne odgovornosti. Nesmiselno in nesprejemljivo je tudi načelo, da je vladar, ki napove vojno, odgovoren le za politično stran svojega dejanja.

Zato je potrebno, da začneta oba tabora smatrati vojno za predmet moralnega reda, čigar kršitev predstavlja pravo krivdo, ki ne more ostati nekažnovana. Vprašanje vojne je vprašanje vesti.

Iz tega sledi, da je mirovna propaganda, ki prihaja od ljudi, ki tajijo vsako vero v Boga, zelo dvomljive vrednosti ter nesposobna, da bi zmanjšala ali odpravila občutek strahu. Sedanje »sožitje v strahu« ima samo dve poti pred seboj: ali se bo namreč obrnilo na pot »sožitja v strahu božjem« ter s tem dospelo do »sožitja v pravem miru«, ali pa se bo spremenilo v ledeno

ohromelost mednarodnega življenja, katerega težke posledice je mogoče že sedaj predvidevati.

Sv. oče razpravlja nato o »sožitju v zmoti«. »To« sožitje v zmoti je v tem, da stavita oba nasprotujoča si tabora preveliko zaupanje v moderno gospodarstvo ter da pričakuje, čeprav na različen način, od tega gospodarstva rešitev vseh problemov, torej tudi rešitev vprašanja miru.

V tretjem delu svoje poslanice govori sv. oče o pravem sožitju, to je o »sožitju v resnici«. Sv. oče poudarja, da je še vedno mogoče zgraditi med nasprotnima si taboroma most miru. Tega mostu pa ni mogoče zgraditi drugače kot s pomočjo ljudi obeh taborov. V obeh taborih je namreč na milijone ljudi, ki so ohranili več ali manj Kristusove znake na sebi in ki bi morali skupno z ostalimi verniki delovati za prerod človeške družbe. Res je sicer,

da je v enem taboru zadušila oblast glas ljudi, ki so na strani resnice in ljubezni, a tudi v drugem taboru, kjer je preveč malodušnosti in v proglasu dobrih načel, ni vse v redu. V taboru, kjer upor zoper zmoto ne velja za zločin, bi morali imeti državniki več zaupanja v same sebe ter kazati drugim več poguma v boju zoper tajne sile, ki poskušajo pripomoči samodržstvu do zmag.

Sv. oče se je dotaknil v svoji poslanici tudi zatiranja narodnih manjšin ter poudaril, da je zgrešena, če ne celo pravo izdajstvo, tista politika, ki skuša žrtvovati nacionalističnim koristim narodne manjšine, ki nimajo moči, da bi branile svoje najvišje vrednote, svojo vero in krščansko kulturo. Tisti, ki bi tako delali, bi ne bili vredni zaupanja in bi ne nastopali pošteno, ako bi se takrat, ko bi zahtevala njihova korist, sklicevali na načela vere in na spoštovanje prava.

Rimski razgovori

Francoski predsednik vlade Mendes France je prišel pretekli teden na svoj uradni obisk v Italijo. Prišel je nekaj dni prej ter se ustavil kot privaten gost skupno s svojo ženo v Positanu, da bi se oddahnil od zadnjega političnega boja, ki ga je srečno dobojeval v francoski narodni zbornici. Njegov uradni obisk se je začel šele zadnji ponedeljek. Najprej je obiskal predsednika italijanske republike Einaudija, nato ministrskega predsednika Seelbo in zunanje ministra Martina. Sprejet je bil tudi v avdienci pri sv. očetu, ki je medtem že toliko okrevljal, da more sprejemati bolj važne obiske.

Mendes France pa ni prišel v Rim samo na obiske, ampak predvsem zato, da bi se z italijanskimi državniki in gospodarstveniki pogovoril o raznih vprašanjih, ki zanimajo obe sosedni državi, ki sta obe članici Atlantske zveze in ki bosta dva važna činitelja v bodoči Zapadnoevropski zvezi.

Med Italijo in Francijo ni trenutno nobenih posebno važnih vprašanj, ki bi jih bilo treba takoj in nujno rešiti; vendar je nekaj vprašanj, ki jih je treba rešiti skupno in sporazumno z vsemi članicami Zapadnoevropske zveze, torej tudi z Italijo.

Prvo teh vprašanj je tako zvana »oborožitvena skupnost (pul orožja)«, ki predvideva ustanovitev naddržavnega komisariata za produkcijo, standardizacijo in razdelitev orožja v okviru Zapadnoevropske zveze. Ta komisariat bo baje sestavljen iz ministrov držav, ki bodo pripadale Zapadnoevropski zvezi. Tej Mendes Franceovi zamisli niso Angleži preveč naklonjeni, še manj jo odobravajo države Beneluksa, to je Belgija, Nizozemska in Luksemburg. Italija ji prvotno tudi ni bila naklonjena; o Nemčiji pa ni znano, kakšno je njeno stališče v tem oziru.

Drugo vprašanje, o katerem se je govorilo, da bodo o njem razpravljali v Rimu, je Mendes Franceov načrt o gospodarskem dvigu in izkoriščanju Francoske Severne Afrike in baje tudi Južne Italije. Pri tem ogromnem načrtu bi morala sodelovati Nemčija s svojo industrijo, Italija s svojo delovno silo, Francija pa s svojimi kapitali. Kaj so glede tega sklenili v Rimu in ali so se o tem načrtu sploh razgovarjali, nam v trenutku ko pišemo, še ni znano.

Verjetno je prišlo ure rimskih razgovorih, ki so se jih udeležili politični in gospodarski strokovnjaki z

obeh strani, tudi do razpravljanja o položaju tunizijskih Italijanov in o njihovi zaščiti, ki bi je morali biti deležni Italijani v Tuniziji, ko bo dobila ta svojo samoupravo. Tudi razgovori med Vzhodom in Zahodom, kot na pr. evropske konference za omejitev oborožitve ali pa tudi konferenca štirih, so bili skoro gotovo predmet rimskih razgovorov. Poleg tega še razna vprašanja, ki zadevajo Francijo in Italijo, kot na pr. izenačenje trgovinske bilance med obema sosedoma.

Vse to so seveda le domnevanja. O čem pa bodo v resnici razpravljali, bomo morda prihodnjič kaj natančnejšega povedali.

Kdo bo vladal v Berlinu?

Prva politična osebnost, ki jo je sprejel kanceler Adenauer v novem letu, je bil Otto Suhr, bodoči predsednik berlinske »vlade« in novi župan zapadnega Berlina.

Otto Suhr je pristaš socialnodemokratske stranke, ki je, kakor je znano, zmagala pri zadnjih zapadnoberlinskih volitvah. Pred temi volitvami so »vladali« v Berlinu krščanski demokrati in liberalci. Ker pa so doživeli liberalci pri zadnjih volitvah hud poraz in ker so zaradi tega dobili socialni demokrati večino sedežev, je razpadla prejšnja vladna koalicija krščansko-demokratske in liberalne stranke. Novo »vlado« bodo sestavili Ollenhauerjevi socialni demokrati in Adenauerjevi krščanski demokrati, torej dve stranki, ki si stojita v Zapadni Nem-

čiji sovražno nasproti. Socialni demokrati bi lahko sestavili tudi sami berlinsko vlado, a ker imajo le en glas večine, bi bili v neprestani nevarnosti, da bi jih ostali dve stranki preglasili. Ravnotako bi se lahko zvezali z liberalci, ako bi hoteli, toda odločili so se, da sestavijo v zapadnem Berlinu, v tej osamljeni demokratski trdnjavi sredi komunističnega sveta, kolikor mogoče močno vlado. To je torej glavni razlog, da bosta dve sicer sovražni si stranki sedeli skupaj v »vladi« oziroma v mestnem svetu.

Koncem preteklega tedna je odšel kanceler Adenauer, ki je pred kratkim praznoval 79-letnico svojega življenja, na dvotedenski dopust v Črno hosto (Schwarzwald). Tja ga bo prišel obiskat te dneve najbrže francoski min. predsednik Mendes France, ki je imel zadnje dneve važna posvetovanja v Rimu. Razgovori med Adenauerjem in Mendes Franceom se bodo tikali najbrže nameravane oborožitvene skupnosti ter gospodarskih odnosov med Francijo in Nemčijo, predvsem pa posarskega vprašanja, glede katerega zahtevajo Nemci še vedno neke pojasnitve od Francozov. Gre za statut posarskega komisarja in za posarski referendum, ki vznemirjata nekatere poslane sedanje vladne koalicije. Posebno liberalna stranka se potrditvi pariških sporazumov še vedno upira. Adenauer razpolaga že v svoji stranki z zadostno večino glasov, a ker v Nemčiji ni navada zahtevati od poslancev enotno glasovanje, potrebuje tudi glasove ostalih koalicijskih strank. Pariške sporazume je potrdila zvezna skupščina sicer pri prvem branju, a potrditi jih mora še v drugem in tretjem branju, kar se bo zgodilo najbrže tekom prihodnjega meseca.

Medtem se v kompetentnih krogih razpravlja, kakšna bo vojaška sila, ki jo bo nudila Zapadna Nemčija atlantski vojski. Nemčija bo prispevala, kakor pišejo, z 12 divizijami, s 1326 taktičnimi letali ter z malo obalno mornarico. Od divizij bo šest infanterijskih, štiri oklopne in dve mehanizirani. Vsaka oklepna divizija bo štela 12.700 do 14.000 mož ter 280 tankov težke, srednje in lahke tonaže, medtem ko so štele med zadnjo vojno le enajst tisoč mož in 140 tankov. Tanke bodo dobavile nemški vojski Združene države in Anglija. Infanterijske divizije bodo popolnoma motorizirane. V teku dveh do treh let bodo vse te sile pripravljene za boj. Leto pozneje bosta tudi letalstvo in mornarica nared. Vrhovni poveljnik nemške vojske bo baje bivši 64-letni general Criwell, s katerim je tudi socialdemokratska opozicija zadovoljna.

Skupna vojna sila atlantske vojske v Zapadni Evropi bo štela 54 divizij in sicer bodo prispevale Združene države s šestimi, Velika Britanija s štirimi, Francija s štirinajstimi, Zapadna Nemčija in Italija vsaka z dvanajstimi ter Belgija, Holandska in Luksemburg skupno s šestimi divizijami.

Atentat na panamskega predsednika Remona

V nedeljo po novem letu je bil izvršen atentat na predsednika panamske republike, José Antonio Remona. Predsednik Remon je v družbi svojih prijateljev napiyal v hipodromskem baru na zmagi svojega konja, ko je bilo oddanih s treh strani več hrzostrelskih rafalov na njegovo gručo. Najprej se je zgrudil na tla Remonov telesni stražnik, nakar so zadeli streli Remona v hrbet ter ga podrli na tla. Obenem je bil

smrtno zadet tudi panamski plavalni prvak Danilo Souza. Ranjenih je bilo tudi več drugih oseb. Predsednika Remona so odpeljali takoj v bolnico, kjer pa je že po dveh urah izdihnil. Napadalec so takoj po atentatu pobeignili ter se v splošni zmešnjavi poizgubili. Remonova telesna straža je namreč priskočila Remonu na pomoč, namesto da bi bila planila za atentatorji.

Policija je aretirala takoj več oseb, med njimi tudi neko mlado žensko, Thelmo King, ki je bila v predsednikovi družbi in ki je pred napadom stopila baje nekoliko v stran, da so mogli napadalec tem bolj neovirano opraviti svoje zločinsko delo.

Med aretiranci je tudi bivši panamski predsednik Arnulf Arias, ki je znan zaradi svojih diktatorskih stremeljenj, zaradi česar ga je ljudstvo že pred leti odstavilo od predsedniškega mesta. Vendar ni bilo do zadnjega nobenih dokazov, da bi bil zapleten v Remonov atentat. To naj bi sledilo tudi iz tega, ker ni prišlo po atentatu do nobenega upora s strani Ariasovih pristašev.

Umrjeni José Remon je bil izvoljen za predsednika panamske republike pred tremi leti ter je bil pri ljudstvu zelo priljubljen. Tudi v Združenih državah je užival velik ugled. Sam Eisenhower se je izrazil ob njegovi smrti s temile besedami: »Zelo me je užalostila vest o Remonovi smrti, kajti Remon, moj prisen prijatelj, je užival pri naši vladi veliko spoštovanje.«

Kakor znano je Panama mala srednjeameriška republika s približno pol milijona prebivalcev in 75.000 kvadr. km ozemlja. Skozi njo se vije 81,6 km dolgi Panamski kanal, ki so ga zgradile Združene države pred 40 leti. Zato je zanimanje Združenih držav za panamsko republiko in njene politične razmere povsem razumljivo.

IZ JUGOSLAVIJE

Tuberkuloza v Sloveniji

Na seji zdravstvenega sveta LRS je dr. Bojan Fortič podal poročilo o stanju tuberkuloze v Sloveniji. Po tem poročilu ni tuberkuloza v Sloveniji v zadnjih petih letih niti porasla niti padla. Letno obolenje na tuberkulozo po 300 oseb na sto tisoč prebivalcev. Najbolj so prizadeti industrijski okraji in pa večja mesta, to je Ljubljana, Maribor in Celje. Vzroki za obolenje so podhranjenost, slabi stanovanjski prostori, na kmetih pa nizka zdravstvena vzgoja.

Turizem v Sloveniji

Lansko leto je doseglo število turistov v Sloveniji rekordno število. Prišlo jih je nad 400 tisoč.

Božič

Dočim so kristjani po vsem svetu praznovali v soboto 25. decembra spominski dan rojstva Jezusa Kristusa ter so se tega spomnili celo v Moskvi, je bil to v vsej Jugoslaviji delovni dan. »Slov. poročevalec« je dne 24. dec., to je na božično vigilijo prinesel kratko opozorilo, češ naj ljudje ne nasedajo govoricam, da bo v soboto 25. dec. dela prosti dan zato, ker je »to praznik starih običajev«. Napredni »Slov. poroč.« pravi, da se ni čuditi ljudem, ki so take govorice razširili, saj o njih ni vredno niti govoriti.

Na deželi so pa kmečki ljudje kljub temu praznovali božič po starih običajih, dočim za novoletno jelko in Dedka Mraza ni bilo prav nobenega navdušenja nikjer. Sam »Poročevalec« pravi v nekem članku, da ne vedo več, kaj naj Dedek Mraz pove otrokom, ker je prejšnja leta že vse povedal.

Kristus govori ljudem že dva tisoč let, a jim ima še vedno toliko novega povedati!

Boj zoper nepismenost

LR Srbija je sprejela zakon o obveznem obisku ljudskih šol. V Srbiji je namreč še vedno okrog 25% nepismenih. Zato so sprejeli zakon, ki predvideva občutne kazni v denarju in tudi zapor za starše, ki bi ne pošiljali otrok v šolo. V Bosni-Hercegovini pa so sklenili, da odprejo pri ljudskih šolah posebne dvoletne tečaje za nepismene nad 15. letom starosti. Tam je namreč nad 40% nepismenih.

Druga ned. po razglašenju

Tisti čas je bila svatba v Kani galilejski in Jezusova mati je bila tam. Povabljen je bil na svatbo tudi Jezus in njegovi učenci. In ko je vino pošlo, reče Jezus njegova mati: Vina nimajo. — Jezus ji pravi: Kaj je meni in tebi, žena? Moja ura še ni prišla. — Njegova mati reče strežnikom: Kar koli vam poreče, storite. — Stalo pa je tam po šegi judovskega očiščenja šest kamnitih vrčev, ki so držali po dve ali tri mere. Jezus jim reče: Napolnite vrče z vodo. — In napolnili so jih do vrha. Nato jim reče Jezus: Zajemite zdaj in nesite starešini. — In nesli so. Ko je pa starešina pokusil vodo, ki je postala vino, in videl, od kod je — strežniki pa, ki so bili vodo zajeli, so vedeli — pokliče starešina žena in mu reče: Vsak človek daje najprej dobro vino in, ko se napijejo, tedaj slabše. Ti pa si dobro vino do zdaj prihranil. — Tako je v Kani galilejski storil Jezus prvi čudež in razodel svoje veličastvo — in njegovi učenci so verovali vanj.

*

Jezus na — svatbi. Ni dovolj to, — še za vino naj on poskrbi. Gostitelji ne smejo ostati v sramoti in svatje ne smejo pogrešati vina.

Če bi nam bilo dano doumeti prizive, ki jih Zveličarju slika v dušo njegova vsevednost, ko se mu odpira pogled v slavo nebes, lepoto presv. Trojice in zveličanih duhov ter prodira vse doli v temne globine pekla, ko se pred njim razgrinja vesoljni svet in mu je znana sleherna sreča in boleost človeka, — prizori, ki polnijo dušo z najslajšo zamaknenostjo in najstrašnejšo grozo, s čustvi skratka, ki jih človeško čustvovanje ne prenese. — tedaj bi naša prva misel rodila to vprašanje: »Kje naj je tu še prostora za tisto lahkotno ve-

selost, ki jo more nuditi svatba dveh brezpomembnih Judov v galilejski Kani?»

Prav to začudenje bi pokazalo, kako majhen je človek in kako neomejen je Bog, kako neomejen je tudi Kristus v svojem čustvovanju. Poln razumevanja je Kristus tudi za človeško občutje veselja.

Nešteto reči je na svetu, ki naj bodo človeku v veselje. Ali ni Kristus hotel pokazati nanje, ko je pravil, kako po volji Očetovi sonce sije na vso naravo, na dobre in slabe? Dan in noč, jutro in večer, gore in doline, morje in reke, pomlad in jesen: čez vso naravo je Bog razlil toliko pristne lepote, ki naj bo človeku v razvedrilo in veselje. Neustvarjena Modrost sama priznava v svetem pismu: »Moje veselje je bivati s človeškimi otroki.« Veselo igranje otrok, čista ljubezen fanta in dekleta, tesna spojenost zakoncev v sreči in boli, čuječe oko matere nad dojenčkom: sama lepota! Lepa je pesem iz polnega srca, umetnina, ki Stvarnikovo lepoto vredno tolmači. Lepo je pričakovanje in izpolnitev, potrpljenje in usmiljenje: vseidna lepota notranjega zdravja in dobrote.

Ali ta krščanski občutek veselja nima kar nič opraviti z nebrzdanimi zabavami in veseljačenjem, ki se ne ozira na božjo ali cerkveno postavbo, gre preko zakonskih vezi in družabnih dolžnosti, postavlja v nevarnost lastno in tujo moralno nepokvarjenost in telesno zdravje. Poleg izrazite lahkoživnosti zadevajo ti očitki v izdatni meri še šport, kino in ponočno veseljačenje po dvoumih plesih. Njega žalostni sadovi so pa solze in beda, obup in kletev.

Mati nebeska, Ti začetek našega veselja, spomni se, prosimo, kako si znala pomagati svatom v Kani in natoči vsem pravega veselja.

Deagi slovenski vojaki - pozdravljeni v Kristusu!

Spominjate se še, kako smo v domovini skupno opravljali pobožnost prvih petkov in prvih sobot. Zadnjo skupno pobožnost petih prvih sobot smo končali 5. maja 1945 — in nato odšli. V maju 1955 bo nam minilo deset let v tujini! V vseh težkih skrbih, nevarnostih in razočaranjih je bila Marija naše upanje. Nismo se zmotili, ko smo se njenemu brezmadežnemu Srcu posvetili. —

Istčasno bo desetletnica enega najžalostnejših dogodkov v slovenski zgodovini: množičnega umora blizu deset tisoč fantov in mladih mož, ki so bili koncem maja 1945 pod prevaro vrnjeni v roke krvnikov, ki so jih po groznem mučenju na domačih tleh pobili. Žalost in boleost nad njih strašno smrtjo je bilo morda najtežje, kar smo doslej doživeli, mi v tujini, ki smo jih videli odhajati, in oni doma, ki so zaman nanje čakali. Spomin nanje nam je svet in nam mora biti svet do konca življenja.

Za to dvojno desetletnico prihajam pred vas s predlogom: Zopet se duhovno združimo in skupno, kot nekdanj doma, opravimo POBOŽNOST PETIH PRVIH SOBOT, kakor jo želi brezmadežno Srce Marijino. Začnimo s prvo soboto v februarju (5. februarja 1955), da končamo s prvo soboto v juniju (4. junija). Če kateri zaradi službe ne bi mogel prejeti obhajila v soboto, naj ne neha pobožnosti, ampak naj se nam naslednjo nedeljo pridruži s svetim obhajilom.

Radi in v velikem številu ste se odzvali, ko sem vas v času težke okupacije povabil k pobožnostim prvih petkov in prvih sobot in k posvetitvi brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Prepričan sem, da se vam ljubezen do Marije ni ohladila, še bolj se je razvnela v pravkar zaključenem Marijinem letu, zato ne dvomim, da boste vsi, ki živite sicer v tujini pa vendar v svobodi, radi sprejeli moj predlog.

Daljeve nas ločijo, a za ljubezen ni daljav! Iz ljubezni do padlih žrtev, iz ljubezni do rodne zemlje in na njej trepetih rojakov se bomo v hvaležni ljubezni do Marije, Matere in Kraljice naše, vsako teh petih prvih sobot v duhu in milosti svetega obhajila povezali med seboj, da zadoščujemo njenemu brezmadežnemu Srcu in jo prosimo njenega posebnega varstva zase in za ves naš narod. Majhni smo mi Slovenci, ogroženi in zatirani, zato smo skrbne roke materine in njene tople ljubezni še bolj potrebni. In mati, ali ne posveča največ skrbi otroku, ki je najbolj slaboten?

Ob koncu te skupne pobožnosti bomo obnovili — vse družine in vsak posameznik — posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu; kateri pa se še niso, se bodo ob tej priliki prvič posvetili.

Ves mesec junij naj bo posvečen toplemu spominu na naše v letu 1945 padle in pobite brate. Upam, da so večina, morda že vsi, v nebesih za ceno mučenja in strašne smrti; veselilo jih bo, če v njih spomin izpolnimo željo naše in njihove Kraljice. Ako pa bi kateri v večnosti potrebovali naše pomoči, je jim v obilni meri moremo nuditi ravno s pobožnostjo prvih sobot. Zdi se mi, da bi ne mogli na lepši, sveteljši in boljši način obhajati — poleg drugih spominskih prireditev — te desetletnice.

Pozdrav in blagoslov!

† GREGORIJ ROŽMAN

V Clevelandu, Ohio, U.S.A., v decembru 1954.

ZORKO: PRESOJANJE FILMOV

ZAKAJ JE KAK FILM OBSOJEN?

Italijanski katoliški center za presojanje filmov našteva različne razloge, zakaj je kak film označen kot neprimeren in za vsakogar nevaren. Neprimerni so tisti filmi, ki vsebujejo in opravičujejo trditve, ki nasprotujejo katoliški veri in morali, n. pr. razporoko, dvohoj, samomor, detomor, nezakonsko materinstvo in drugo. Nevarni so filmi, ki prikazujejo v slabi luči verske obrede, svete reči, cerkvene ustanove, osebe,

čeprav jih morda ravno ne smešijo. Nadalje filmi, ki utirajo pot načelom, ki so škodljiva človeški družbi in mirnemu sožitju. In končno filmi, ki imajo zelo nemoralne prizore, kakor dolgo zapeljevanje, nage ali skoraj nage ženske figure, plese, ki vzbujajo strasti ali vsebujejo izrazito nedostojne gibe. Filme, ki predstavljajo take stvari, označi komisija za neprimerne in nevarne za vse ljudi. Predstavljajo namreč veliko nevarnost za versko in moralno življenje vsakega človeka. Niso pa nevarni

samo filmi, ampak vse predstave sploh, ki uprizarjajo take stvari, torej tudi igre, bo-diš ali na odru ali po radiu.

DOLŽNOST KATOLICANOV

Preostane nam še odgovor na praktično najbolj važno vprašanje, ali se je katoličan dolžan ravnati po razsodbi cerkvene komisije za filme ali ne. Pred končnim odgovorom še nekaj pripomb.

Komisija opredeli filme v glavnem v tri skupine. V prvo skupino spadajo filmi, ki so primerni za vse ljudi - italijanska ocena per Tutti; v drugo skupino filmi, ki so primerni za odrasle - per Adulti; in v tretjo skupino filmi, ki niso primerni za nikogar - Esclusi. Med odrasle ljudi ne spadajo tisti, ki so stari 16 ali 20 let. Tu niso misljena leta, ampak razumska in moralna zrelost. Misljeni so ljudje, ki so zmogni treznega presojanja. Tako zrelost pa ne dosežejo vsi ljudje v isti starosti, zato ni mogoče postaviti neka leta kot mejo zrelosti.

Pripominjam se to, da ni rečeno, da film, ki je označen kot primeren za odrasle, ne bi mogel škodovati nobenemu odraslemu človeku. Temu ali onemu more tak film vseno škodovati zaradi njegovih posebnih umskih in telesnih razpoloženj.

Tudi ne smemo zamenjavati cerkvene cenzure filmov z državno. Državna cenzura se vrši pod čisto drugimi vidiki kot cerkvena, zlasti če gre za versko indiferentno državo. Državna cenzura se zanima predvsem, da v filmu ni ničesar, kar bi predstavljalo nevarnost za obstoječi red. Zato ne sme nihče misliti, da sme po dovršenem 16 letu gledati vse, kar hoče. Ponovno poudarjam, da se razumska dozorelost ne da meriti z leti.

Po teh pripombah lahko odgovorim, da se je katoličan v vesti dolžan ravnati po navodilih, ki jih daje cerkvena komisija glede filmov. Kje je ta dolžnost utemeljena? — Vsakdo se je po naravnem pravu dolžan izogibati stvari, ki predstavljajo resno nevarnost za njegovo versko in moralno življenje. Katoličan ne sme brez zadostnega razloga zahajati v bližnjo priložnost za smrtni greh. Znanstveno, pa tudi po nešteti izkušnji je dokazano, da slabi filmi škodljivo vplivajo.

Vsak katoličan bi se moral najprej prepričati, kakšen je film, ki ga hoče iti gledat. Veliko brezbriznost in neoprevidnost kaže tisti, ki hodi gledat vse filme brez izjeme. Nihče ne vzame zdravil, ne da bi se prej prepričal, kaj je v steklenički. Ocena cerkvene komisije za filme nudi vsakemu človeku jamstvo, da se lahko izogne nevarnosti za svoje versko in moralno življenje. Po mestnih župnijah so na cerkvenih vratih stalno ocene filmov. Komur se zdi nadležno, si lahko kupi za malenkosten denar knjižico SOS, ki vsebuje seznam vseh filmov, ki so v obtoku in zra-ven naslovov so tudi ocene.

NASA ODGOVORNOST

Škoda je, da se katoličani premalo zavedamo svoje moči. Če bi vsi katoličani bojkotirali moralno slabe filme, bi se kakovost filmov v kratkem visoko dvignila. Film bi potem res vršili tisto nalogo, ki bi jo morali: neprisljenje bi ljudi vzgajali, širili bi jim kulturno in znanstveno obzorje in nudili bi pošteno razvedrilo.

(Konec)

Vera in naš čas

Urniki raznih oddaj na Radiu Trst II se bo s 16. januarjem nekoliko spremenil. Ob tej spremembi bo tudi naša verska ura »Vera in naš čas« premaknjena na poznejši čas, ki bo verjetno za mnoge bolj ugoden kot dosedanj. Žal, ni bilo mogoče doseči, da bi bila oddaja točno opoldne, ker se je treba ozirati na druge oddaje. Po novem urniku bo oddaja »Vera in naš čas« vsako nedeljo od 11.15 do 11.30. Opozorite tudi svoje znance na spremembo. Kdor le more, naj versko uro posluša, ker so na sporedu vedno razna aktualna verska vprašanja, ki jih ne slišimo v cerkvi. V kratkih novicah zremo glavne posebnosti iz verskega življenja po svetu. Če ima kdo kakšne posebne želje glede oddaje, se lahko obrne na naslov: Stanko Zorko - Trst, Vicolo delle Rose, 7.

PRI RADIJSKI ODDAJI »VERA IN NAS ČAS« BO V NEDELJO 16. JANUARJA OB 11.15 NA SPOREDU GOVOR O MOLITVENI OSMINI, KI GA JE PRAVIL PREC. G. STANKO JANEŽIČ.

Denar za preganjanje

Protiversko preganjanje na Kitajskem je financirano z dohodki trgovine z mamilami, tako je izjavil vodja japonske varnostne službe. Samo v letu 1952 so dobile komunistične oblasti iz te trgovine 72 milijonov dolarjev.

Pomemben cerkveni praznik na Bazovici

Bazoviška župnija je med vsemi slovenskimi farami na svetu kljub bridkim in brežbožnim časom posebno srečna in odklikovana. Njeni verniki so v zadnjih treh mesecih doživeli dva velika dogodka, kakršnih drugi po ogromni večini niso deležni niti enkrat. Oktobra lani je bila posvečena in izročena svojemu namenu nova, moderna cerkev na Pesku, na praznik sv. Treh kraljev pa so v bazoviški cerkvi blagoslovili prelepo novo krstnico ali krstno kapelo. Oboje je ne samo strogo verskega, marveč tudi širšega, vsenarodnega pomena ter vzrok za ponos slehernemu Slovence, saj predstavlja pomembno uveljavitev sodobne slovenske stavbine in upodabljačje umetnosti in to v razmerah, v katerih ne živi noben drug katoliški narod v Evropi. Cerkev na Pesku ter bazoviška krstnica sta namreč delo mladega slovenskega umetnika, po rodu Goričana, arhitekta g. Vilka Čekuta.

Nova kapela je urejena v starem prostoru, levo od glavnih cerkvenih vrat, kjer je bil že poprej krstni kamen. Arhitekt je zaradi izredne višine pustil prostor s posrečnim domislekom znižal ter ga navzgor zaprl s kasetiranim stropom iz motnega stekla, tako da krstnica dobiva umetno svetlobo posredno od zgoraj, kar daje vsemu skupaj poseben čar. Ta bela luč, ki bi bila sicer prehuda, je primerno omiljena in mešana s pisanimi odsevi, ki prihajajo skozi veliko okno iz barvanega stekla v ozadju. V oknu je slika svetega Janeza Krstnika ter golob, simbol Svetega Duha. Tudi osnovno risbo za to stekleno okno je napravil g. Čekuta, izdelal v materialu pa jo je tržaški slikar Šbiša.

Stene krstnice so obložene z umetnim kamnom v sivih in zelenih odtenkih, s katerimi se lepo spaja v skladno enoto temnejši tlak. Krstni kamen sam, ki predstavlja središče prostora, je iz nabrežinskega marmora, delo kamnarjev Devetaka in Gobba, ki sta v materialu izvedla vse dosedanje Čekutove arhitektonske in kiparske zamisli, katerih ni malo. Pokrov krstnega kamna ter mali tabernakelj za sveta olja sta iz točlenega bronu. Na tabernaklju sta upodobljena simbola krstne nedolžnosti: belo oblačilo ter sveča. Vrata v kapelo, delo kovaškega podjetja Ferluga od Sv. Ivana, so iz kovanega železa ter so umetnina zase.

Vsa kapela je prelep primer posrečene adaptacije starega, temnega prostora s prečunano kombinacijo najrazličnejših arhitektonskih, kiparskih, barvnih in svetlobnih elementov v moderno celoto, kakor ji na Tržaškem sploh nimamo primere. Kdor je na praznik ob blagoslovitvi poslušal komentarje slovenskih in italijanskih udeležencev, je bil lahko vesel. Videl je namreč, da prava in res navdihnjena cerkvena umetnost lahko neposredno govori slehernemu, tudi najbolj preprostemu človeku, ki ima odprto srce za vse, kar je lepega in božjega.

Krstnico je ob izredni udeležbi vernikov

Iz življenja Cerkve

PRVA DOKTORICA TEOLOGIJE

V Münchenu v Nemčiji je dosegla doktorat iz katoliške teologije Marija Elizabeth Goessmann. V kratkem bo odpotovala skupaj z možem na Japonsko, kjer bo delovala na katoliški univerzi v Tokiu. Marija Goessmann je prva ženska, ki je dosegla doktorat iz katoliške teologije.

POSNEMANJA VREDNI ŽUPAN

Župan mesta Montreal v Kanadi, 38-letni advokat Jean Drapeau, je obljubil, da bo županoval v skladu s krščanskimi načeli. Skrbel bo, da bo javno moralno ohranil na primerni višini. V nastopnem govoru je dejal: »Prosim Boga, da bi vsi živo čutili dolžnost odgovornosti, ki mora voditi vsako dejanje vsakdanjega življenja.«

PREOKRET V ARGENTINI

Argentina je vedno veljala za katoliško državo in tudi sedanja vlada je to večkrat izjavila. Zadnje mesece pa je prišlo do napetosti med Cerkvijo in državo zaradi nekaterih vladnih ukrepov. Vlada bi rada preprečila vsako delovanje in vpliv duhovnikov v javnem življenju, predvsem med delavci in dijaki. Hud udarec za Cerkve pomeni nagla odobritev zakona o razporoki. Zadnji čas so oblasti v cordobski pokrajini prepovedale občiteljem pouk verouka v javnih šolah. Te razmere v Argentini so nagnile sv. očeta, da je v svojem govoru dne prvega novembra preteklega leta opozoril, da obstoji v nekaterih državah stremenje, da bi omejili oblast in delovanje škofov in celo sv. očeta samega.

blagoslovil openski dekan g. Silvani ob asistenci domačih duhovščine. Hvala zanjo gre najprej obema brezplačnima garačema za lepoto božjega kraljestva na Tržaškem, zlasti neutrudnemu g. župniku Živeu ter arhitektu, nato brezimnim požrtvovalnim darovalcem.

Žal ne moremo mimo, da ne bi ob tej priliki spet omenili svojevrstno ter nerazumljivo ravnanje Radia Trst II. V našem listu smo že večkrat pisali o odporu nekaterih ljudi iz njegovega vodstva do slovenskih katoliških kulturnih in drugih manifestacij, ki se kaže v zamaščenju ali omalovaževanju istih. Razen kratkega naznanila, da bo blagoslovitev, smo zaman čakali vsaj besedo o tem pomembnem kulturnem in umetniškem dogodku. V »Petkovih kulturnih razgledih« smo slišali, kako se je radijski umetnostni referent, znani titovski predavatelj, mučil, da bi po raznih tržaških razstavah, ki nas Slovence malo ali nič ne brigajo, nabral nekaj praznih drobtin za zamašitev določenega časa. Slišali smo hvalnico na predstave titovskega lutkovnega gledališča, ki so za novo leto predstavljale sestavni del komunistične, protikršćanske in protibožne maske-rade z »Dedkom Mrzom«. Torej je Radio Trst II spet enkrat delal propagando, četudi posredno, za komunizem in to ob največjem prazniku krščanstva. Spet drugi njegov levičarski referent se je hotel pretegniti z navajanjem in hvalo najznatnejših podrobnosti iz novega titovskega mladinskega lista. Omenjeni so bili celo nesmiselni, čeprav določenemu namenu služijo kolektivistični poskusi nekega titovskega slikarja pri pouku risanja na srednjih šolah. Vse, samo o najpomembnejšem dogodku s področja slovenske stavbine ter upodabljačje umetnosti na Tržaškem pa niti besede! Če se je v časih, ko slovenski narod še ni trpel v jarmu komunizma ali pod posrednim terorjem njegovih sopotnikov, posrečilo slovenskemu arhitektu, da je dobil naročilo za cerkev ali kapelo, so umetnostne revije objavljale posebne izdaje, da ne govorimo o poročilih, intervjujih in slikah v dnevnem tisku. V današnjih razmerah je spričo tega ravnanje slovenskih odgovornih ljudi na Radiu Trst II več kakor obsodbe vredno. Če se svojega poslanstva ter vsaj najpreprostejše objektivnosti ne zavedajo, so nesposobni ter na taka mesta ne spadajo. Če pa zamaščenju takih velikih kulturnih dogodkov izvira iz zavestne težnje in volje, potem taki ljudje sabotirajo namene, katerim naj svobodna zahodna radijska postaja služi, posebno na tako koščki točki, kakor je Trst. Čeprav je Radio Trst II namenjen Slovincem, ki so po ogromni večini verni — in celo trpeč — katoličani, ne zahtevamo od njega kakih monopolov, pač pa objektivnosti. Prav proti tej objektivnosti pa njegovo vodstvo tudi zadnje čase preveč greši, tako da njegovi katoliški poslušalci niso tega več voljni prenašati.

S. T.

CERKEV ZA VZGOJO MLADINE

Zadnjega decembra preteklega leta je minilo 25 let, odkar je sv. oče Pij XI. izdal okrožnico o krščanski vzgoji mladine. Okrožnica je izšla nekaj mesecev po sklenitvi lateranske pogodbe in konkordata med Italijo in sveto stolico. Izšla je v italijanskem jeziku, ker je hotela tedanjemu fašističnemu režimu povedati, da nima nobena država izključne pravice nad vzgojo otrok. Okrožnica je zlasti važna zato, ker je sv. oče jasno povedal, da imajo prvo pravico do vzgoje otrok starši, potem Cerkve in končno država. Zaradi te okrožnice je prišlo tistikrat do ostrega nasprotja med tedanjo italijansko vlado in sveto stolico.

MONTERRAT V SPANJIJI

Marijina božja pot na Monserratu v Spaniji je bila gotovo v preteklem letu ena izmed tistih, ki so bile najbolj obiskane. Številke to najbolj dokazujejo. Skupno število romarjev znaša 710.000. Največ je bilo seveda Špancev, a številno so bile zastopane tudi druge narodnosti, tako iz Italije, Nemčije, Francije, Avstrije, Združenih držav, Švice, Belgije, Anglije, Urugvaja, Portugalske, Holandske, Danske, Švedske, Malte, Alžira, Argentine in Brazilije.

V romarski cerkvi je bilo darovanih 30.500 svetih maš in razdeljenih 350.000 sv. obhajil. Pri dveh posvečenjih je bilo posvečenih 119 duhovnikov in 391 parov je sklenilo zakon pred Marijinim oltarjem.

Z GORIŠKEGA

SLOVENSKO KATOLISKO PROSVETNO DRUŠTVO V GORICI

priredi

pod vodstvom prof. M. Fileja

GLASBENI KONCERT

v soboto 15. januarja 1955 ob 20.30
in v nedeljo 16. januarja 1955 ob 16.30

V MARIJINEM DOMU NA PLACUTI

Na programu so: Mešani zbor
Moški zbor
Solisti
in Mandolinistični orkester

Vstop samo z vabilom.

Vabila dvignite pri g. Kosiču v Raštelu in v kavarni Bratuž.

Spremembe telefonskih števil

Z novim letom so pri telefonski centrali v Gorici spremenili naslednje telefonske številke:

Medkrajevna zveza — Inter-urbana, doslej 01, je sedaj 10; zveza z bližnjimi kraji — Suburbana, doslej 05, doslej 15; telefonsko tajništvo ima namesto 00 sedaj štev. 11, informacije za seznam naročnikov, doslej 02, sedaj 12, pritožbe zaradi okvar sedaj 19 namesto prejšnje 09.

Podjetje Mocchiut v Gradiški že peti dan zaprto

Delavci in delavke tovarne Mocchiut v Gradiški so pred tednom stopili v stavko, ki naj bi trajala štiri ure dnevno, v znak protesta, ker je ravnateljstvo odslovilo 23 njihovih sodelavcev. Podjetje pa je kratkoročno zaprlo svojo tovarno in tako je sedaj 130 delavcev in delavk na cesti brez službe. Vsi poizkusi sindikatov, da bi prišlo do sporazuma, so do sedaj ostali brezuspešni.

Števerjanska mladina na odru Marijinega doma v Gorici

V nedeljo 9. januarja nas je v Marijinem domu na Placuti razveselila števerjanska mladina z lepo uspešno opereto: Sv. Trije kralji. Videli smo svete Tri kralje, složne in edine na poti k novorojenemu Kralju, nesložne pa v tem, kdo naj Mu prvi pokloni svoja darila. Pred njimi gre zvezda in jim kaže pot in jih tudi pouči, da ko bodo stopili pred Dete, jim bo na mah vse jasno, kdo bo pred Njim prvi. Se prej pa jih pot pripelje na Herodov dvor, kjer se vsi silno prestrašijo, ko zvedo novico, da je rojen novi kralj Judov. Herod se zaroti, da bo vse otroke pobil, da mu tako novorojeni kralj ne bo ušel. In slišali smo v naslednjem dejanju, kako angelčki pojejo v nebeški slavi in obtožujejo Heroda. Zvezda pa vodi tri modre dalje v Betlehem in tam se jim nenadoma prikaže hlevček in v njem božje Dete, judovski Kralj, med Marijo in Jožefom. Opereta je za otroke precej zahtevna, vendar so jo pridni števerjanski otroci še dobro podali, kar gre predvsem zahvala in priznanje č. g. kaplanu, organistu g. Hermanu in drugim poštvalnim osebam, ki so pomagale. Lepa je bila scenerija in pa efekt luči, ki je še bolj poudaril misel igre. Posebno lepo je svojo vlogo podala Zvezda, pa tudi kralj Herod. Sveti Trije kralji pa so bili nekam premajhni, ko bi te vloge igrali večji dečki, bi bilo lepše. Predvsem pa moramo pohvaliti dobro voljo, ki so jo pokazali kakor režiser tako tudi mali igralci, ki so

za izvedbo te operete prišli večkrat iz Števerjana v Gorico k vajam. Končno so bile njihove žrtve kronane z uspehom, kar je pokazalo tudi občinstvo, ki je zasedlo dvorano do zadnjega sedišča in stojišča in ni štedilo z aplavzi in priznanjem pridni števerjanski mladini. Prav gotovo bi igro še marsikdo rad videl.

Tržaške ladjedelnice bodo gradile novo ladjo

Ladjedelnice CRDA so podpisale pogodbo z ameriško družbo Panama Transport Company za gradnjo 35.000 tonske turbinke ladje. Ladja bo največja te vrste, kar so jih doslej zgradili v Italiji, in bo dokončana v februarju leta 1957. Ravnateljstvo CRDA je v zadnjem času podpisalo pogodbe za gradnjo novih ladij tudi z družbami Adriatica Martinolich in Sicula iz Palerma.

Podgora

Na praznik svetih Treh kraljev so nam žalostno zadoneli naši zvonovi: nesli smo k poslednjemu počitku Jožefa Klavčiča, našega zadnjega in edinega cerkvenega ključarja. Tako nenadoma nam je nemila smrt ugrabila v njegovem 67 letu zavedenega in vernega moža, ki je bil tudi vedno zvest naročnik in čitatelj našega »Katoliškega glasa«. Veliko število sorodnikov, prijateljev, znancev in domačinov se je udeležilo pogreba, ki ga je vodil preč. g. dekan msgr. Novak. Gospod dekan se je

S TRŽAŠKEGA

Misijonar g. Stanko Pavlin v Trstu

Preden se vrne na misijonsko polje, bo č. g. Pavlin obiskal Trst, kjer bo imel vrsto govorov in konferenc. V soboto 15. januarja ob 8h zvečer bo govoril v Marijanišču na Opcinah. V nedeljo ob 9h bo pridigal v cerkvi pri Sv. Jakobu. Popoldne ob 5h bo govoril v Marijinem domu v Rojanu; ob 6.30 bo na obisku v Marijinem domu — ulica Risorta. V ponedeljek 17. januarja zvečer bo govoril na Slovenskem večeru v Dolini. Upamo, da se bo g. misijonar v Trstu dobro počutil, mi ga bomo pa radi poslušali.

Slovenski večeri v Dolini

V enem tednu imamo v Dolini kar dva slovenska večera. Prvi bo v sredo 12. ja-

HISA STAREGA DODE

Bilo je lepo pomladno jutro. Gozdove, njive in travnike je pokrivala lahka rosa, ki se je svetila kakor biseri po zelenih listih. V zraku je plaval neka čudovita melodija, kot da narava poje svojo jutranjo pesem Stvarniku, pesem, katere ni mogoče peti z usti, ne napisati z rokami. Ob potoku se je vila ozka steza, enkrat ob desni drugi ob levi strani vode; po tej stezi je šel, vesel in zadovoljen, kakor vsa narava okoli njega, mladi duhovnik. Srce je bilo polno pomladnega blagolassja, oko je uživalo lepoto narave, ki ga je obdajala in postajala vedno lepša, čim dalje je šel. Ogledoval je prej nepoznane veličastje gozda, zelene doline, krasna polja, lepoto rož ob potoku, jasno nebesno modrino nad njim.

Ko je popotni željno vdihaval sveži jutranji zrak ter občudoval naravo, je od daleč zagledal hišo gospodarja Dode, ki je bila cilj njegovega potovanja.

Oče Mavricij je bil željan, videti in spoznati nenavadne stvari, katerih je bila — po župnikovih besedah — bogata albanska dežela in ki bi zadostila željam vsakega raziskovalca.

z iskrenimi besedami poslovlil od pokojnega, ko je ob odprtem grobu poudarjal vzvišenost, potrebnost in važnost cerkvenega ključarstva. Zalutajoči družini in prizadetim izrekamo vsi naše sožalje in zagotavljamo spomin v molitvi za pokojnega.

Pristojbine za radio 1955

Po poviških, ki jih je poslanska zbornica sprejela na pristojbine za radio aparate za leto 1955, je treba plačati do konca meseca januarja naslednje vsote: za celo leto lir 3300; za pol leta: prvi obrok 1500, trije naslednji vsak po 650 lir.

Takso je treba nasloviti na »Ufficio Registro« ter jo plačati na pošti.

Posebne denarne nakaznice

Po zgledu Anglije bodo sedaj tudi v Italiji uvedli nov način izplačevanja po poštnih denarnih nakaznicah za določene zbirateljske zneske. Pošiljatelj bo kupil nakaznico za določeno vsoto in jo poslal določeni osebi, ki bo potem isti znesek dvignila na poštnem uradu ali tudi na banki.

Poroka v tujini

Dne 19. decembra sta se v cerkvi Kristusa Kralja v Buenos Airesu poročila Lučka Kraljeva iz Gorice in znani slovenski smučarski prvak Frenk Jerman iz Dola pri Domžalah. Poročil ju je bivši župnik v Podmencu in Grahovem, č. g. Tonkli. Mladi par je po poroki odpotoval v planinski letovišarsko mesto Bariloche (kakih 1800 kilometrov južno-zahodno od Buenos Airesa), kjer si bo postavil novi dom.

Gosp. Lučki, ki je hčerka pokojnega dr. Jankota Kralja, in njenemu možu želimo na novi življenjski poti obilo sreče in božjega blagoslova.

Sovodnje

Na dan novega leta so otroci četrtega in petega razreda nestrpno pričakovali, kdaj pride »komisija« da oceni jaslice in podeli za najlepše primerno nagrado. Prvo nagrado je prejel učenec petega razreda — Branko Kuzmin. Ostali štirje nagradi pa sorazmerne nagrade s prvo.

Praznik sv. Treh kraljev je privabil spet veliko otrok iz naše vasi pa tudi od drugod, v župnišče, k obilnemu srečovanju v korist misijonov. Marsikateri so se žarečih lic in s polnimi rokami vračali domov, potem, ko so videli lep vzgojni film.

nuarja, drugi pa na dan sv. Antona v ponedeljek 17. jan. Ujeli smo slučajno dva izredna predavatelja in tako se moramo ravnati po njunem času. V sredo bo g. Vinko Zaletel kazal barvne slike o Koroški, v ponedeljek pa bo kitajski misijonar g. S. Pavlin — gorški domačin — govoril in na vse načine, celo s solo-petjem razlagal svoje doživljanje iz daljnih krajev. Pri obeh večerih bodo sodelovali mladi dolinski pevci, ki so se že zadnjič pri Meškovem večeru prav lepo postavili. Zraven bo še malo prijetnega filma in tako bo spored kar dolg in drugo jutro bo zopet kakšen mlad pevec težko vstal.

V nedeljo 23. januarja, ko bo na Prebenegu opasilo sv. Antona, bo v Dolini velika in lepa igra. Bazovci bodo igrali Javno dramo: »S R E N J A«. Pridite, ne bo vam žal!

Prebeneg

Končno je le naša prebeneška cerkev prenovljena in v ponedeljek 17. januarja na god našega patrona sv. Antona bo zopet sveta maša. Kar šest mesecev so cerkev prenavljali. Saj bi z delom že kdaj končali, a je zamude kriva sprememba meje v naši bližini. Kamen za tlak v cerkvi so mislili vzeti v miljskih hribih; toda prav v tistem času so zopet prenesli mejne kolčke bliže Trsta in tako se je delo ustavilo. Farno opasilo imamo v nedeljo 23. januarja. G. Vidmar bo imel v pripravo malo tridnevno, v nedeljo pa bomo imeli slovesno službo božjo kar s tremi duhovniki; zelo verjetno bo to prvič v naši cerkvi. Vabimo sosede na obisk!

Sv. Ivan

Na sv. Tri kralje je po daljšem presledku spet nastopila naša Marijina družba na odru s prireditvijo božične igrice trodejanke »Nezadovoljni Jezušček« (p. Adolf - Mirko Kunčič), ki jo je dobro odigral naš naraščaj pod vodstvom gđ. Melde Jerjave. Pohudo nam je dala rojanska Marijina družba, ki nam je na prvo adventno nedeljo priskočila na pomoč ter pri nas igrala »Sovražnica« (Nicodemi) tako dobro, da je spet zbudila v naši družbi zanimanje za dramatiko. Zaključek Marijinega leta je privedel v naše vrste nove mladine. Tako upamo, da bo družba mogla nadaljevati tudi s prosvetnim poslanstvom, ki ga je med nami vršila že 50 let.

Tržaški javnosti gotovo ni znano, da imamo pri Sv. Ivanu dokaj dober cerkveni pevski zbor. Za božič, novo leto in Tri kralje nam je prav lepo zapel latinsko mašo in celo vrsto božičnih. Mnogo vernikov je izjavilo, da je bilo tako petje poslušati pravi užitek. Imeli pa smo tudi zelo veliko udeležbo pri službi božji. Nimamo pa le pevskega zbora, temveč tudi nove orgle. To so sedaj najbolj moderne orgle na tržaškem ozemlju. Po enoletni poizkušnji moramo tudi reči, da so zelo dobre. Strokovna sodba o njih pa gre strokovnjakom, ki naj jih pridejo preizkusit.

Nazadnje še beseda o obnovljeni »stari cerkvi«. To je prastara prvotna svetovinska cerkev, ki jo je sedaj obnovila Intendencia za umetnost. Sedaj čakamo ugodnega vremena, da se blagoslovi in odpre javnosti. Obnovili so jo tako, da je ohranila vse značilnosti nekdanje cerkvice.

Božične nagrade za dobroto

Tudi letos se je v Trstu obnovila lepa navada obdarovanja oseb, ki so se v minulem letu posebno izkazale v dobroti. Letos so nagradenci štirje. Prvo nagrado je dobila gospa Kelleris Alojzija, ki je pred devetimi leti vzela za svoje dete, ki ji ga je ponudila na ulici neznana mati. Marija Clemente je dobila drugo nagrado

za podobno dobro dejanje. Tudi ona je vzela za svojega najdenčka, ki je vrhu vsega še duševno nerazvit in zato njegova vzgoja toliko težja. Tretja nagradena oseba je gospa Gizela Samani, ki se je izkazala kot požrtvovalna in nesebična delavka v šoli za gluho-neme. Tudi ona je vzela k sebi enega izmed teh revčkov in skrbi zanj kot za svojega otroka. Edini možki, ki je v nedeljo 2. januarja prejel nagrado za dobrodelnost je Franc Basso, ki se je vse leto zanimal za mestne reveže, izboljšal žalostni položaj v javnih spalnicah in žrtvoval marsikatero noč v iskanju revežev po ulicah.

Tudi po drugih italijanskih mestih, zlasti v Milanu so nagradili osebe, ki so se v minulem letu izkazale v dobrodelnosti.

Sklepi seje tržaškega občinskega sveta

Na seji tržaškega občinskega sveta dne 30. decembra so razpravljali o številnih manj važnih vprašanjih. Do daljše diskusije je prišlo, ko so vzeli v pretes prošnjo podjetja Bait in Ressel za zidavo stanovanjskih hiš v Rocolu. Omenjeno prošnjo je občina že pred letom dni odbila z motivacijo, da bi se z zidavo hiš uničil edini gozdiček v tržaški neposredni okolici. Podjetje ima zato 40 milijonov lir škod in je vložilo tožbo, ki je v teku. Občinski svet je nadalje odobril 28 milijonov lir za popravilo hiš, ki so bile poškodovane po burji in neurju v lanskem letu. Nadalje je odobril 100 milijonov lir za nakup stavb na trgu Goldoni in v starem mestu, ki jih bodo obnovili po regulacijskem načrtu. Vsi občinski svetovalec so na tej seji dobili v proučitev še po en izvod novo izdelanega načrta za gradnjo novega tržaškega vodovoda. Novi vodovod bo stal tržaško občino 4 milijarde lir. V poštev pride predvsem črpanje vode v Furlaniji in povečanje vodnih naprav pri Stivanu. Ker je v Trstu vedno večje pomanjkanje vode, je nujno, da se načrt o novem vodovodu tudi dejansko izpelje.

DAROV

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

S. B. iz Rima 2500; T. T. st. 2000; T. T. mlj. 2000; K. C. Solkansko polje 1000; N. N. 500; N. N. 1000; N. N. 3 dol.; Gorjup Leo 1000; I. K. 3000; Terčon Olga v počastitev spomina pok. Marije Pétot iz Nabrežine 1000 lir.

Naj Bog obilno povrne vsem dobrotnikom!

LISTNICA UPRAVE

Opozarjamo ponovno vse naše naročnike, da 52. štev. KG ni izšla, in da smo letnik zaključili z 51. (božično) številko.

Odgovorni urednik: Stanko Stančič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

DARILNE POŠILJKE

razpošilja še vedno

TVRDKA

CITRUS

IMPORT & EXPORT

Lastnik: Aleksander Goljevšček

TRST - TORREBIANCA 27 - TELEFON 2-44-67

Obračajte se na nas s polnim zaupanjem
in najsolidneje Vam bomo postregli!

zadovoljni. Tako mislim, da je stari Doda prekoračil mero, zato potrebuje čistila in nič drugega. Zato bo ta pot dober pouk zate. Moraš porabiti vsako priložnost, da spoznaš Albance, posebno še, ker je tam, kamor pojdeš jutri, pristna albanska družina. Tam boš imeli priliko, da se dosti naučiš. Doda, hišni gospodar, je spartanske narave: resen, primitiven, sovražen dolgega govorjenja. Živ krst ga še ni videl, da bi se smejal. Po smrti ženi se ne približa nikomur, živi vedno le zase. Drugače je pravičen mož, ki bi za pravico žrtvoval še lastnega sina. Njegov starejši sin Marko mu je podoben. Svoječlaven, sovražen vsake družbe, čemer in molčeč. Oba mlajša brata sta podobna materi, ki je bila mehka, nežne narave. Posebno Lula, njegova hči, je v resnici krasna vrtna roža, lepa, dobra, čista, modra, v vsakem pogledu dekle, ki mu ni para. Ndou (Anton) je še otrok, vendar raste in se vzgaja po družinskih postavah, da postane nekoč značajan mož svojega rodu. Razen teh je živela v hiši Dode še starka, sestra hišnega gospodarja, toda o tej ne morem reči ničesar, ker je še ne poznam dobro.

je tudi našel mir srca v šoli dobrega starega župnika. Oče Anastazij ga je naučil spoznati kraj in ljudi, mu pomagal, ne samo prekoračiti prepad, ki ga je ločil od ljudstva, marveč prodreti prav do čudovitih globin albanske ljudske duše.

Iz ljubezni, ki so jo imeli do očeta Anastazija, in ker so spoznali plemenitost srca mladega duhovnika, ki je bil vedno pripravljen za vsako pomoč, so se mu začeli ljudje vedno bolj približevati.

Moškim je ugajal njegov pogum in njegova spretnost v jahanju; ženske so ga hvalile zaradi njegovega vljudnega obnašanja ter še posebno zaradi ljubezni, ki jo je imel do otrok.

Bilo je zares čudno, kako radi so ga imeli otroci. Kakor so se ga prej bali, tako so sedaj radi prihiteli k njemu, mu pripovedovali tisoč stvari, katerih on ni razumel, pa vseeno ugani po izrazu obraza in kretanja rok. Imel je vedno polne žepe slaščic in drugih stvari, ki ugajajo otrokom.

Oče Mavricij je dospel na cilj potovanja. Pot je zavila proti severu, proti hribu, kjer je stala cerkev svetega Jurija. Po poboju hriba, nekoliko oddaljenih od potoka je bilo raztresenih kakih dvajset hiš,

ena od teh je bila hiša starega Dode. Pred hišo je bilo majhno ograjeno dvorišče, na katerem je brskalo nekaj kokoši. Hiša je bila zidana in ne velika.

Ko se je menih približal hiši, je začel pes, ki je bil privezan na verigi, hudo lajati in skakati. Nato je prišla iz hiše mladenka.

Očetu Mavriciju se je zdelo to bitje nenavadno lepo; skoraj bi se pripognil v znak pozdrava in počestjenja.

Dekle je imelo dolgo, kot sneg belo obleko podobno sranci, tesno zapeto za vratom, ki je v valovitih gubah segala skoraj do tal. Ob životu je bila opasana z rdečim pasom, ki je imel zaponko enake barve. Na malih nogah je nosila lepo izdelane in okrašene opanke, na tankem vratu je stala lepa nežna glava, podobna Murillovi Madoni. Dolge trepalnice so se dvigale in padale in kot pajčolan zakrivale lepe oči. V dve kiti spletenih lasje so se ovijali kakor krona okoli glave, pokrite s pisano ruto, ki je nezavezana pokrivala vrat in padala na ramena dekletu. Edini dekličin okras je bila iz starih srebrnih denarjev napravljena ogrlica, ki jo je nosila okoli vratu.

(Nadaljevanje)